

Задорожна Н.Т.
к.ф.-м.н, с.н.с.,
зав.відділу електронних інформаційних
ресурсів і мережних технологій

САЙТ НАУКОВОЇ УСТАНОВИ

Управління розвитком освіти на теперішньому етапі розвитку інформаційного суспільства полягає у створенні глобального інформаційного середовища, в якому здійснюються наукова та управлінська діяльність, у тому числі наукових установ НАПН України. Сайт наукової установи є базових об'єктом такого середовища.

Принципи побудови, структура та специфікація вимог до сайту наукової установи викладено в документі «Опис моделі типового сайту наукової установи» [1], розробленому в межах виконання фундаментального наукового дослідження «Методологія інформатизації наукової і управлінської діяльності установ НАПН України на основі веб-технологій» (ДР №0112U000282).

Розроблення моделі типового сайту наукової установи НАПН України здійснено на основі концепції Інтернет порталу НАПН України, затвердженої постановою Президії НАПН України від 17 червня 2010 р. № 1-7/8-207 [2], у відповідності до нормативно-правових документів України, що регулюють державну політику в Україні стосовно наукової діяльності, інформатизації, формування ресурсів у мережі Інтернет, захисту персональних даних [3], а також нормативно-правових документів НАПН України, веб-стандартів, вимог щодо їхнього застосування при створенні сучасних сайтів,

В концепції сайту наукової установи враховано результати аналізу порталу Національної академії наук України *nas.gov.ua*, офіційного порталу НАПН України *naps.gov.ua*, електронної бібліотеки НАПН України *lib.iitta.gov.ua*, інформаційної системи «Національна академія педагогічних наук України. Наукові дослідження: планування, контроль, моніторинг» (ІС «Наукові дослідження») *planning.edu-ua.net*, сайтів наукових установ НАПН України.

На сьогодні сайти наукових установ НАПН України є представницькими статичними сайтами, де практично відсутні сучасні веб-сервіси, за виключенням сервісу пошуку на окремих сайтах. Ці сайти виконують в основному інформаційну та іміджеву функції, вони не інтегровані в інформаційне середовище НАПН України, в кращому випадку включають серед інших посилань посилання на офіційний сайт НАПН України.

Метою проектування сайту наукової установи НАПН України є створення загальнодоступного ресурсу, що виконує інформаційну, комунікаційну, іміджеву, сервісну функції.

Для реалізації зазначених функцій необхідно забезпечення відповідних умов і вирішення таких завдань:

1. Інформаційна складова (структура, контент) сайту формується виходячи з вимоги відображення результатів наукових діяльності і представлення її суб'єктів (науковців, аспірантів, докторантів тощо).

Сайт наукової установи створюється як об'єкт інформаційного середовища НАПН України, суб'єктами якого є працівники НАПН України. Такий підхід дозволяє реалізувати сервіси сайту наукової установи для взаємодії з іншими об'єктами середовища НАПН України (офіційний портал НАПН України, інтранет портал НАПН України «Наукові дослідження», електронна бібліотека НАПН України, електронні фахові видання НАПН України) та глобального середовища (пошукова система Академія Google, наукометричні бази, наприклад SCOPUS). Метою такої взаємодії є автоматична публікація на сайті наукової установи даних, сервіси якого видобувають з контенту інших об'єктів середовища. При цьому необхідно забезпечити засоби, що дозволять автоматично формувати, тиражувати й актуалізувати різні форми і види публікацій одного контенту на різних сторінках і розділах сайту, а також синхронізувати споріднені дані з різних сайтів (наприклад, індекс цитувань наукового співробітника на його персональній сторінці на сайті наукової установи необхідно автоматично синхронізувати відповідно до даних його профілю в Академії Google).

2. Принцип формування переліку наукової продукції визначає вимоги до технології оприлюднення результатів наукових досліджень на сайті наукової установи. Сховищем наукової продукції в НАПН України є електронна бібліотека НАПН України [4], в яку фахівці наукових установ НАПН завантажують свої публікації. Для формування контенту сайту щодо наукової продукції достатньо забезпечити сервіс та технологію автоматичної публікації списків наукової продукції за різними атрибутивними ознаками та визначенням гіперпосилань на її джерело в електронній бібліотеці НАПН України для кожного елементу списку. Атрибутивні ознаки при автоматичній публікації списків наукової продукції на сторінках сайту наукової установи формуються на основі класифікаційних рубрик (рік, тема класифікатора, наукова установа, автор, тема НДР), типів ресурсу (стаття, тези, монографія, доповідь, книга, дисертація, відео, навчальний матеріал тощо) і визначають вид списку наукової продукції в залежності від розділу сайту, до якого належить ця сторінка (Установа, Підрозділ наукової установи, Науково-дослідна робота або Науковий співробітник ППБ). Сервіс сайту наукової установи повинен забезпечити автоматичне формування наукової продукції у вигляді списків бібліографічних описів публікацій та статистики, що відображає кількісні дані щодо складу, обсягу публікацій за визначений період часу.

3. Сайт наукової установи необхідно проектувати як динамічний сайт з підтримкою

таких системи управління контентом CMS (content management system), які в зручний спосіб дозволять здійснювати контент-менеджмент сторінок сайту співробітникам наукової установи без необхідності додаткових знань і навичок HTML-редагування. Це дозволить оперативно здійснювати актуалізацію контенту сайту безпосередньо відповідальними особами наукових підрозділів без проміжного етапу пересилання контенту адміністратору сайту для подальшої публікації на сайті.

4. Принцип контент-наповнення сайту визначає методику контент-наповнення сайту таким чином, щоб зміст сайту формувався співробітниками наукової установи НАПН України в основному під час виробничих процесів, а додаткові процеси контент-менеджменту, які не пов'язані з виробничими процесами і потребують окремих трудових ресурси, повинні бути зведені до мінімуму.

5. Проектування сайту наукової установи необхідно здійснювати з використанням технології ВЕБ 2 та вище, що забезпечують веб-сервіси, RSS-технології, теги, wiki-сайти, соціалізацію.

В Інституті інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України створено нову версію сайту на основі представленої концепції сайту наукової установи. За результатами впровадження цієї версії сайту планується оновлення сайтів наукових установ НАПН України.

Список використаних джерел

1. Задорожна Н. Т. Проектування моделі типового сайту наукової установи [Електронний ресурс] / Н. Т. Задорожна, Т. В. Кузнецова, Л. А. Лупаренко // Інформаційні технології і засоби навчання. – 2014. – №1 (39). – Режим доступу: <http://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/976#.UxREfYVnvw>.

2. Задорожна Н. Т. Концепція Інтернет-порталу Національної Академії педагогічних наук України [Електронний ресурс] / О. В. Базелюк, Н. Т. Задорожна, І. Ю. Регейло // Інформаційні технології і засоби навчання. – 2010. – №3 (17). – Режим доступу: <http://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/241/227#.UovJheIervw>.

3. Закон України “Про Національну програму інформатизації” [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=74%2F98-%E2%F0>.

4. Спірін О. М. Концептуальні засади побудови мережі електронних бібліотек Національної академії педагогічних наук України [Електронний ресурс] / О. М. Спірін, С. М. Іванова, О. І. Новицький // Інформаційні технології і засоби навчання. – 2012. – №5 (31). – Режим доступу: <http://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/743/547#.UovOW-Iervw>.